

Утвърдил:

Декан

Дата

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: ...Славянски филологии

Специалност: (код и наименование)

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Магистърска програма: (код и наименование)

--	--	--	--	--	--	--	--	--

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

--	--	--	--

(код и наименование)

Женските персонажи в българската възрожденска белетристика

Д-р Мариана Кирова

Асистент:

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	30
	Семинарни упражнения	
	Практически упражнения (хоспетиране)	
Обща аудиторна заетост		
Извънаудиторна заетост	Реферат	
	Доклад/Презентация	
	Научно есе	
	Курсов учебен проект	
	Учебна екскурзия	
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	
Обща извънаудиторна заетост		30

ОБЩА ЗАЕТОСТ	60
Кредити аудиторна заетост	
Кредити извънаудиторна заетост	
ОБЩО ЕКСТ	2

№	Формиране на оценката по дисциплината ¹	% от оценката
1.	Курсова работа	50%
2.	Изпит	50%
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		

Анотация на учебната дисциплина:

Курсът цели да въведе студентите в литературната специфика на Българското възраждане, когато в творбите на писателите, наред с традиционните мъжки образи, възникват женски персонажи. Ще бъдат разгледани предпоставките за появата на новите образи, благодарение на които литературата ни навлиза в нов художествен етап.

Ще бъде представена спецификата при възприятието на жената и мястото ѝ на Балканите в социален и културен аспект. Ще бъде отделено внимание на влиянието на религиите, традициите и икономическото развитие. Обект на анализ ще бъде генезисът за идейната мотивация на творците за еманципиране на българката, който се корени най-малко в две насоки – активизиране на националноосвободителните нагласи и хуманизиране на обществените отношения.

Ще бъдат открити непознатите до този етап художествени похвати, чрез които са изградени новите персонажи, като специално място ще бъде отделено на психологизирането и междутекстовите връзки.

¹ В зависимост от спецификата на учебната дисциплина и изискванията на преподавателя е възможно да се добавят необходимите форми, или да се премахнат ненужните.

--

Предварителни изисквания:

Студентите да са с изявен интерес в областта на литературата на Възраждането.

Очаквани резултати:

Студентите ще получат познатия за българската белетристика от периода на късното Възраждане, когато националната ни литература е обогатена с психологически усложнени персонажи и когато на преден план излиза образа на жената.

Задълбоченият анализ на творбите от този период ще им послужи в следващи етапи на тяхното образователно и културно развитие, когато те самите ще анализират литературните процеси не само във възрожденската, а и в новата българска литература.

Учебно съдържание

№	Тема	Хорариум
1	Художествени и морално-етични възгледи за жената през Възраждането в социален и културологичен аспект	2
2.	Българската жена и нейната различност на Балканите	2
3.	Публицистични постановки на Любен Каравелов	2
4.	Българката от епохата на Османския период - Васил Друмев, Илия Блъсков	2
5.	Елементите на натурализъм като реакция срещу сантиментализма в литературата	2
6.	Въвеждане на женски образи като второстепенни персонажи	2
7.	Метаморфозата на българката – жертва и боркиня	2
8.	Женските образи като главни персонажи –	2

	новаторство във възрожденската белетристика Повестта „Турски паша” на Любен Каравелов	
9.	Първо психологизиране в българската литература чрез женските персонажи	2
10.	Женските образи – носители на идейната мотивация за национално освобождение	2
11.	Модерни възгледи за ролята на жената. „Крива ли е съдбата” на Любен Каравелов	2
12.	Критика на възрожденските творци към жената, приела „удобното робство”	2
13.	Мотивът за ролята на жената при възпитанието. Синове борци или предатели?	2
14.	Междутекстови връзки на женските образи в белетристичните творби от Възраждането	2
15.	Възрожденските героини – основа на традиция в изграждането на женските образи в Новата българска литература	2

Конспект за изпит

№	Въпрос
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Художествени и морално-етични възгледи за жената през Възраждането. Предисторически представи. Жените в Библията. Жената и исляма. 2. Българската жена и нейната различност на Балканите. Жената във фолклора. Митология за самодивите. Християнските религиозни символи и жената. 3. Публицистични постановки на Любен Каравелов. Мястото на жената в западните общества и в Османската империя. Критика на чуждите влияния. 4. Българката от епохата на Османския период - Васил Друмев, Илия Блъсков. Поява на статични женски персонажи. 5. Елементите на натурализъм като реакция срещу сантиментализма в литературата. Повестта „Неда” на Любен Каравелов. Изграждане на елементи на психологическо съпреживяване. 6. Въвеждане на женски образи като второстепенни персонажи. Повестта „Войвода” на Л. Каравелов. 7. Метаморфозата на българката – жертва и боркиня. Художествена интерпретация на връзката „жена-чест-отечество”. Повестта „Дончо” на Л. Каравелов. Нови функции на женския образ. 8. Женските образи като главни персонажи – новаторство във

	<p>възрожденската белетристика. Повестта „Турски паша” на Любен Каравелов.</p> <p>9. Първо психологизиране в българската литература чрез женските персонажи.</p> <p>10. Женските образи – носители на идейната мотивация за национално освобождение</p> <p>11. Модерни възгледи за ролята на жената. „Крива ли е съдбата” на Любен Каравелов</p> <p>12. Критика на възрожденските творци към жената, приела „удобното робство”</p> <p>13. Мотивът за ролята на жената при възпитанието – „Мамино детенце”, „Хаджи Ничо”, „Прогресист” на Л. Каравелов. Синове борци или предатели?</p> <p>14. Междутекстови връзки на женските образи в белетристичните творби от Възраждането</p> <p>15. Възрожденските героини – основа на традиция в изграждането на женските образи в Новата българска литература</p> <hr/>
--	---

Библиография

Основна:

Автори и произведения

1. **Блъсков**, Илия. „Изгубена Станка”.
2. **Друмев**, Васил. „Нещастна фамилия”.
3. **Каравелов**, Любен.

Повести и разкази - „Турски паша”, „Неда”, „Войвода”, „Дончо”, „Крива ли е съдбата?”, „Наказал я бог”, „Стана”, „Прогресист”;

Мемоари - „Записки за България и за българите”;

Публицистика - „Г. Шопов за възпитанието на жените”).
4. **Ботев**, Христо. Публицистика – „Обрезание на жените”, „Турците и техните жени, султанът и неговият харем ...”,
5. **Стоянов**, Захари. „Четите в България” - „Черти из живота и писателската дейност на Любен Каравелов”.

Литературни изследвания:

1. **Аретов**, Николай. Българското възраждане и Европа. С., 1995.
2. **Аретов**, Николай. Национална митология и национална литература. С., 2006.
3. **Александрова**, Надежда. Места без любов: дом и харем м българската предосвобожденска белетристика. В: Места на любовта (В текстовете на десет източноевропейки). С, 2007.
4. **Георгиев**, Никола. Прочит и прочити. Литературознание на неограничените възможности. Велико Търново. 2003.
5. **Капралова**, Недка. И ще господства мъжът ти над теб. С., 2012.
6. **Кирова**, Милена. Сънят на Медуза. Психоанализа на българската литература. С., 1997.
7. **Кирова**, Милена. Библейската жена. Механизми на конституиране, политики на изобразяване в Стария завет. С., 2005.
8. **Пенев**, Боян. История на новата българска литература. Т. IV. С., 1978.
9. **Радев**, Иван. Българска възрожденска литература. С.,1980.
10. **Станева**, Катя. Жените в литературната публичност на Възраждането. В: Капралова, Надка, Господинов, Данчо. Сред текстовете и емоциите на Българското възраждане. Сборник в чест на Румяна Дамянова. С., 2009
11. **Топалов**, Кирил. Възрожденци. С., 1999.
12. **Чернокожев**, Николай. Любен Каравелов и българското възрожденско време. С.,1995.

Дата:
8 .I. 2017 г.

Съставил: Д-р Мариана Кирова